

УДК 634.11.07

Брунцвик І.В., студент 3 курсу

Науковий керівник – Шубенко Л.А., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОДУКТИВНІСТЬ ВІДСАДКОВОГО МАТОЧНИКА ПІДЩЕП ЯБЛУНІ ЗАЛЕЖНО ВІД СУБСТРАТУ

Досліджено вплив субстратів для підгортання ґрунт і тирса у відсадковому маточнику підщеп яблуні на біометричні показники вертикальних відсаджів клонових підщеп.

Ключові слова: підщепи яблуні, субстрат для підгортання, окорінення відсаджів.

Запровадження інтенсивних плодкових насаджень з високою щільністю садіння дерев суттєво підвищує вимоги до якості садивного матеріалу. Характеристика саджанців залежить від параметрів підщеп, тому підвищення якості останніх має першочергове значення.

Удосконалення існуючих елементів технології вирощування клонових підщеп шляхом підбору різних субстратів для підгортання маточних рослин є актуальною проблемою розсадництва України.

Метою досліджень було виділення кращих субстратів для підгортання різних типів підщеп для умов Лісостепової зони України.

У досліді використали маточні насадження клонових підщеп М9 і 54-118, спосіб вирощування підщеп – вертикальні відсадки, у якості субстрату для підгортання використали тирсу і ґрунт.

В середньому за роки досліджень, тирса виявилася кращим субстратом для вирощування клонових підщеп, ніж ґрунт який був контролем. Максимальний діаметр відсаджів було зафіксовано для підщепи 54-118 (10,6 мм) на субстраті з тирси, найменший діаметр був на контрольному варіанті для цієї ж підщепи – 8,4 мм (табл.1).

Таблиця 1. Біометричні показники відсаджів у маточнику залежно від субстрату, клонових підщеп у маточнику (середнє за 2022-2023 рр.)

Підщепа	Субстрат	Діаметр відсаджів, мм	Висота пагонів, см	Кількість коренів залежно від субстрату, шт./відсадок	Довжина коренів, см
54-118	Ґрунт (к)	8,4	83,3	11,0	0,7
	Тирса	10,6	81,9	11,6	0,6
М-9	Ґрунт (к)	9,7	87,5	10,9	0,8
	Тирса	10,4	85,4	10,5	1,1

Висота відсадків це один із показників, що визначає товарну якість відсадків. Так величина даного показника більшою була на субстраті ґрунт для підщепи 54-118 – 72,8 см, хоча істотної різниці з варіантом які підгорталися тирсою не відмічено.

Найбільшу довжину коренів мала підщепа М9, на субстраті з тирси – 11,1 см, що на 0,3 см більше порівняно з контролем. Вирощування підщепи 54-118 не залежало від виду субстрату. При вирощуванні відсадків підщепи М9 максимальну величину аналізованого показника отримано за використання субстрату тирса – 11,4 шт/відсадок.

Максимальну кількість коренів було відмічено на субстраті з тирси, для підщепи 54-118 (11,6 шт), а для підщепи М9 на субстраті ґрунт – 10,9 шт/відсадок.

У середньому за роки досліджень максимальну кількість стандартних відсадків отримано при підгортання рослин тирсою. Так для підщепи 54-118 різниця порівняно з контролем склала 12,9, а для М9 – 22,8 тис.шт/га. Варто відмітити, що вирощування підщепи М9 забезпечує отримання дещо більшої кількості відсадків порівняно з 54-118.

Отже, Застосування тирси для підгортання маточних рослин збільшує діаметр відсадків незалежно від їх типу. Висота відсадків не залежала від виду субстрату. Проте спостерігається деяке збільшення висоти при підгортанні рослин ґрунтом. Кількість коренів залежала від виду субстрату, так для підщепи 54-118 максимальну кількість коренів отримано на субстраті тирса. Максимальну довжину кореневої системи отримано для підщепи М9 при підгортанні рослин тирсою.

Список літератури

1. Мельник О.В., Шарапанюк О.С. Укорінення відсадків підщепи яблуні М9 залежно від субстрату для підгортання. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2018. Серія: Агрономія, (294), С.156-164.
2. Прокопенко Н., Шемякін М., Майборода В. Діаметр кореневої шийки клонової підщепи яблуні М.9 за різних режимів зрошення та субстратів для підгортання. Матеріали другої Міжнародної наукової інтернет-конференції «Інновації в садівництві». Умань: 2018. №1. С. 20-22.
3. Прокопенко Н. Вплив режиму зрошення та субстрату для підгортання на діаметр кореневої шийки клонових підщеп яблуні та вихід стандартних відсадків // Вісник Львівського національного аграрного університету. Агрономія. 2017. № 21. С. 95-101.
4. Шарапанюк О.С. Облистяність маточних рослин підщеп яблуні 54-118 залежно від субстрату для підгортання. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених (м. Умань, 15-16 травня 2018 р.). Умань, 2018. С. 66-67.